

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

Aviz

la proiectul de lege cu privire la modificarea
și completarea unor acte legislative
(nr. 327 din 03.10.2018)

Examinând proiectul de lege menționat, prin prisma prevederilor art. 54 din Regulamentul Parlamentului și Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Direcția generală juridică expune următoarele.

I. Obiecții cu caracter general

1. Proiectul de lege a fost înaintat de către un grup de deputați, fapt ce corespunde prevederilor art. 73 din Constituție și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Domeniul dat ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu art. 66 din Constituție.

3. Prin natura relațiilor sociale reglementate, inițiativa legislativă face parte din categoria legilor organice.

4. Proiectul de lege prevede modificarea Legii nr. 581/1999 cu privire la fundații și Legii nr. 294/2007 privind partidele politice, iar potrivit notei informative la proiect, scopul elaborării acestuia constă în soluționarea problemelor finanțării netransparente a partidelor politice și a fundațiilor de caritate.

II. Privitor la concordanța proiectului de lege prevederilor legislative, invocăm următoarele.

1. Art. I:

1) art. 17 lit. e):

- cu referire la utilizarea cuvintelor „persoanelor de demnitate publică aflate în funcție”, relevăm că Legea nr. 199 din 16.07.2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică operează cu terminologia „persoane cu funcții de demnitate publică”, „persoane care exercită funcții de demnitate publică”. Pentru o exprimare adecvată stilului normativ, recomandăm revederea formulării respective, ținându-se cont de terminologia consacrată juridic;

- privitor la utilizarea cuvintelor „persoanelor exponente ale unui interes politic”, această formulare se cuprinde în Lista persoanelor oficiale de stat, exponente ale unui interes politic sau public deosebit, care sînt exceptate de la adresarea în instanța de contencios administrativ aprobată prin anexa la Legea contenciosului administrativ nr. 793/2000, precum și în art. 7¹ din Codul jurisdicției constituționale nr. 502/1995, unde la alin. (2) utilizează sintagma „persoane oficiale de stat exponente ale unui interes public și /sau politic deosebit”.

Cu referire la terminologia respectivă, Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr.22 din 22.07.2016 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Anexa la Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000 a constatat că ”potrivit art.4 lit. a) din Legea contenciosului administrativ, legiuitorul a divizat persoanele oficiale în două categorii: 1) persoane oficiale exponente ale unui interes politic deosebit și 2) persoane oficiale exponente ale unui interes public deosebit.

Curtea a reținut că în prima categorie se includ persoanele ce dețin funcții politice în cadrul instituțiilor politice, care sunt eminentamente persoane politice și care în exercitarea atribuțiilor trebuie să manifeste loialitate și consecvență pentru realizarea scopurilor politice.

Totodată, Curtea subliniază că în Adresa la Hotărârea nr.29 din 21.12.2010 a menționat pentru legislativ necesitatea de a opera în Anexa la Legea contenciosului administrativ o distincție între persoanele oficiale de stat, exponente ale unui interes *politic deosebit*, și persoanele oficiale de stat, exponente ale unui interes *public deosebit*, pentru a se exclude interpretarea eronată a legii și încălcarea art.20 din Constituție, modificare care până în prezent nu a fost operată”.

Având în vedere, că în textul Legii contenciosului administrativ nr. 793/2000 și Codul jurisdicției constituționale nr.502/1995 se operează cu terminologia „persoane oficiale de stat, exponente ale unui interes politic sau public deosebit”, respectiv, „persoane oficiale de stat exponente ale unui interes public și/sau politic deosebit”, iar în proiectul de lege se propune termenul „persoane exponente ale unui interes politic”, sugerăm a se reevalua formularea propusă în proiect, luându-se în considerare

constatările Curții Constituționale expuse în Hotărârea nr. 29/2010. Obiecțiile expuse la art. 17 sunt valabile și pentru art. 22 lit. d) din proiect.

De asemenea, se va ține cont, că potrivit art. 257 alin. (2) din Codul administrativ al Republicii Moldova, nr. 116 din 19.07.2018, la data intrării în vigoare a noului Cod administrativ, care potrivit alin. (1) al acestui articol, constituie termenul de 01.04.2019, se va abroga Legea contenciosului administrativ, nr. 7932000.

2) Art. 37:

a) alin. (1):

- propoziția întâi, propune, ca fundațiile înregistrate până la intrarea în vigoare a prezentei legi, urmează să se reînregistreze până la 31.12.2018. Din conținutul acestei prevederi reiese că toate fundațiile existente la moment și care au statut de persoană juridică urmează a fi supuse reînregistrării în termenul stabilit. Dacă este să efectuăm o analiză a proiectului de lege și argumentelor expuse în nota informativă, accentul se pune asupra refuzului de a înregistra simbolică fundației în cazul în care aceasta va conține numele persoanelor care exercită funcții de demnitate publică, precum și a altor persoane indicate la lit. e) al art. 17 propus spre reglementare. Din proiectul de lege și nota informativă la proiect, se deduce, că reînregistrării de stat urmează a fi supuse doar fundațiile care conțin în denumirea lor denumirea persoanelor care exercită funcții de demnitate publică, a altor persoane care dețin funcții de conducere/executive a partidelor politice sau a organizațiilor social-politice. Respectiv, apare întrebarea, dacă sunt necesare impuneri reînregistrării obligatorii a celorlalte fundații existente care nu conțin în denumirea lor numele persoanelor prevăzute la art. 17 lit. e) din proiect.

Deși potrivit art. 4 alin. (2) din Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, reînregistrarea persoanelor juridice, condiționată de modificarea legislației, se efectuează gratuit, totuși considerăm că va fi o povară pentru fondatorii fundației care nu conțin în denumirea lor numele persoanelor care exercită funcții de demnitate publică de a îndeplini formalitățile pentru reînregistrarea acesteia;

- propoziția a treia, relevăm că, formularea „fundațiile care nu s-au reînregistrat în decursul termenului indicat de la data intrării în vigoare a prezentei legi...” constituie o eroare de exprimare, fiindcă, potrivit propoziției întâi a acestui alineat, termenul de reînregistrare a fundațiilor înregistrate până la intrarea în vigoare a acestei legi, îl constituie 31.12.2018. Respectiv, nu poate fi invocat termenul de „**31.12.2018 de la data intrării în vigoare a legii**”, din considerentul că nu constituie o exprimare juridică corectă. Formularea dată contravine principiilor legiferării stabilite în Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, pentru care motiv sugerăm revederea acesteia.

În același context, în propoziția a treia se prevede, că fundațiile care nu se vor reînregistra în termenul stabilit vor fi considerate autodizolvate și vor fi radiate din registrul respectiv în baza deciziei Ministerului Justiției. Cu referire la subiecții responsabili de radierea fundației din registrul respectiv, sugerăm corelarea propunerii înaintate cu art. 25 alin. (2) și (3) din Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, care prevede, că persoana juridică se consideră lichidată din momentul adoptării deciziei de radiere din Registrul de stat, iar registratorul în domeniul înregistrării de stat adoptă decizia de radiere în termen de 3 zile lucrătoare de la data primirii cererii de radiere;

b) alin. (2), prevede, că „organizațiile necomerciale care nu sunt fundații, dar conțin în denumire cuvântul „fundație”, în termen de până la 31.12.2018, vor exclude acest cuvânt din conținutul denumirii”. Este de notat, că această prevedere se conține în actuala redacție a art. 37 din Legea nr. 581/1999, (de fapt, redacția art. 37 propus spre reglementare constituie o preluare a textului actual al art. 37 din Legea supusă modificării, modificându-se doar data de aplicare a normelor acestuia), prevedere care a avut un caracter tranzitoriu și care a fost necesară la data adoptării și intrării în vigoare a acestei legi. De aceea, sugerăm reevaluarea normei respective;

c) alin. (3), se propune, că „comisia de certificare, înființată în conformitate cu art. 35 din Legea cu privire la asociațiile obștești, se împuternicește să efectueze certificarea fundațiilor”. Este de menționat, că în corespundere cu art. 31 (trimiterea la art. 35 din proiect este greșită) din Legea nr. 837/1996 cu privire la asociațiile obștești, Comisia de certificare este organul împuternicit să atribuie și să certifice statutul de utilitate publică. Conform art. 32² din această lege, certificatul privind atribuirea statutului de utilitate publică este un act oficial prin care se atestă statutul de utilitate publică și caracterul de interes public al activității asociației obștești, a fundației sau a instituției private, iar certificatul se eliberează pe un termen de 3 ani.

Trebuie să precizăm, că norma actuală a alin. (3) al art. 37 din Legea nr. 581/1999 a constituit o normă tranzitorie de punere în aplicare a prevederilor acestei legi, prin care Comisia de certificare a fost împuternicită să efectueze certificarea fundațiilor. Și în acest caz, sugerăm reevaluarea propunerii înaintate, în sensul, dacă norma propusă spre reglementare are tangență cu eliberarea statutului de utilitate publică de către Comisia de certificare;

d) alin. (4):

- prima liniuță, unde se propune că „Guvernul va institui Registrul de stat al organizațiilor comerciale, al cărui deținător va fi Agenția serviciilor publice, iar Registrul asociațiilor obștești existent va fi inclus în registrul menționat ca parte componentă” menționăm, că aceste prevederi se conțin deja în legislația în vigoare. Prin Legea nr. 31

din 16.03.2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, au fost aduse modificări Legii nr. 837/1996 cu privire la asociațiile obștești, potrivit căror reglementări, „Registrul de stat al organizațiilor necomerciale” a fost substituit cu „Registrul de stat al persoanelor juridice”, iar „Registrul de stat al asociațiilor obștești” a fost exclus, urmând ca înregistrarea asociațiilor obștești să fie efectuată în „Registrul de stat al persoanelor juridice”.

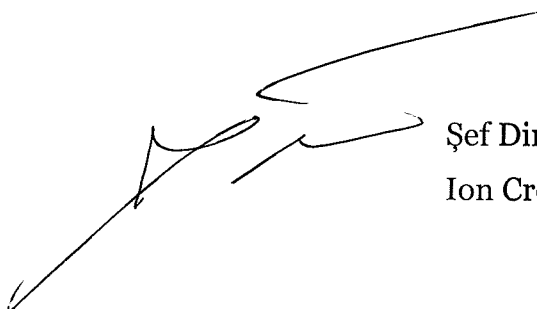
În partea ce ține de invocarea faptului, că „Agenția Relații Publice va fi deținător al Registrului de stat al organizațiilor comerciale” relevăm, că această normă se conține în Legea nr. 220 din 19.10.2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, unde la art. 32 alin. (5) și art. 35 alin. (1), se prevede, că Registrul de stat se ține de către organul înregistrării de stat, iar înregistrarea de stat a persoanelor juridice se efectuează de către Agenția Servicii Publice. Invocăm, în acest sens, și art. 12 alin. (1) și (2) din Legea nr. 581/1999 cu privire la fundații, care prevăd că fundațiile se înregistrează în Registrul de stat al persoanelor juridice de către Agenția Servicii Publice. Pe cale de consecință, considerăm necesar excluderea acestor prevederi;

- a doua liniuță, urmează a fi exclusă, pe motiv, că din textul proiectului de lege, nu rezultă că Guvernul urmează să aprobe acte normative de aplicare a prevederilor acestuia.

Drept rezumat, ținând cont de obiecțiile expuse la pct. 2), apreciem necesar revederea textului alin. (1)-(3), precum și excluderea alin. (4) din cuprinsul art. 37 din proiectul de lege.

2. Art. II, pentru un spor de precizie normativă, recomandăm, ca lit. h) al alin. (6) art. 26 din Legea privind partidele politice nr. 294/2007 să fie expusă în următoarea redacție:

„h) organizațiile necomerciale, sindicale, de binefacere sau religioase, fundații de caritate”.

Șef Direcție generală
Ion Creangă

Ex. I. Băieșu

Tel: 551